

SECȚIA DE ȘTIINȚE
ALE VIEȚII
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 21-05-02
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com

SECTION OF LIFE SCIENCES
OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 21-05-02
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific al Programului de Stat 20.80009.7007.24 ”Modificări și tendințe spațio-temporale ale componentelor de mediu din bazinul hidrografic Bâc sub impactul antropic”, Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice, conducătorul proiectului: dr. PUTUNTICA Anatolie, perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la Adunarea Generală a secției Științe ale Vieții din 15 decembrie 2022 și a concluziilor experților.

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2022 - 20.80009.7007.24 ”Modificări și tendințe spațio-temporale ale componentelor de mediu din bazinul hidrografic Bâc sub impactul antropic”, conducătorul proiectului dr. PUȚUNTICĂ Anatolie, Universitatea Pedagogică de Stat ”Ion Creangă”

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (27,0).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului* – “Bine”.

Scopul etapei pentru anul 2022 a fost *Prelucrarea datelor și diferențierea modificărilor spațio-temporale a componentelor de mediu*. Pentru realizarea scopului au fost indicate 10 obiective. În cadrul rezumatului rezultatelor obținute se regăsește informația cu privire la structura substratului geologic, factorii ce generează alunecări de teren, utilizarea terenurilor, alcătuirea litologică, este efectuată descrierea diferitor tipuri de vegetație (de podiș, de câmpie, de luncă), fenomenelor meteorologice de risc (ceața, polei, chiciura). Este realizată evaluarea clasei de calitate a apelor râului Bic, precum și gradul presiunii urbane asupra acestuia. O atenție mai mică este atribuită analizei altor elemente ale naturii.

Obiecții:

- Unul din obiective ține de hidrograful scurgerii pentru anul 2020 despre care nu se indică nimic în raport.
- Se constată o lipsă a evaluării temporale, a tendințelor de modificare în timp și spațiu a categoriilor de utilizare a terenurilor, a suprafețelor naturale și antropice, a structurii culturilor agricole.
- Informații cu privire la realizarea obiectivului Stabilirea modificărilor în regimul hidrologic al r. Bâc determinat de factorii naturali și antropici - nu se regăsesc în raport.

2. Diseminarea rezultatelor obținute – “Bine”:

- Capitole în monografiile naționale/internaționale - 1
- publicații în reviste WoS cu factor de impact - 1;
- în reviste naționale de categoria B - 5;
- articole în materiale ale conferințelor științifice internaționale/naționale -7/2,
- teze la conferințe – 4.
- lucrări științifico-metodice și didactice - 1

Obiecții:

- În raport sunt indicate o serie mare de articole și teze inclusiv și preprinturi (articole în proces de publicare?). Însă în baza analizei lucrărilor științifice se atestă că un număr limitat al acestora se atribuie la tematica scopului cercetării și la zona de studiu - bazinul râului Bic. Din 12 articole publicate doar 4 se referă la zona de studiu. 2 din cele 4 teze nu au putut fi accesate, doar o teza se refera la râul Bic.
- Nu toți executanții proiectului au participat la publicarea articolelor științifice.

În cadrul raportului sunt indicate diverse participări la evenimente științifice. Articole de popularizare a rezultatelor nu sunt..

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Foarte bine”.

Valoarea socio-economică, constă în elaborarea hărților digitale, care vor permite evitarea teritoriilor supuse alunecărilor de teren, eroziunii, lucrărilor agricole și cel din domeniul construcțiilor. Alt domeniu- schimbările climatice, care vor veni în viitorul apropiat și vor predispuce agricultorii spre utilizarea speciilor de plante cu consum mai mic de apă și mai rezistente la secetă.

Obiecții:

- Nu este clar cum au fost implementate rezultatele.
- Nu sunt indicate acte de implementare.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Foarte bine”.

Procentul tinerilor indicat este de 33,3% (dacă tineri se considera persoanele până la 35 - se recomandă revizuirea acestei valori). În cadrul proiectului nu sunt raportate susțineri ale tezelor de doctor sau doctor habilitat..

Obiecții:

- Se recomandă implicarea mai activă a tinerilor în activitățile proiectului.

Concluzii și recomandări:

În cadrul raportului este specificat scopul și 10 obiective spre realizare pentru anul 2022. O mare parte a obiectivelor a fost efectuată. Au fost pe larg descrise condițiile geologice, litologice ale bazinului râului Bâc, tipurile de vegetație, categoriile de utilizare a terenurilor, fenomenele meteorologice de risc, a fost evaluată clasa de calitate și gradul de presiune urbană asupra râului Bâc. A fost atestat însă că pentru anumite obiective stabilite pentru 2022 nu a fost prezentată informația. Evaluarea dinamicii temporale, a tendințelor de modificare a elementelor naturale după cum a fost indicat în cadrul obiectivelor lipsește.

Recomandări:

- Se recomandă descrierea mai amplă a rezultatelor cercetărilor în cadrul rezumatului proiectului cu reflectarea realizării tuturor obiectivelor, de asemenea, implementarea rezultatelor, popularizarea acestora, publicarea în diverse reviste și implicarea mai mare a tinerilor în cadrul activităților proiectului.
- Se recomandă indicarea clară a surselor sau provenienței datelor analizate (date meteo, geologie, litologie, vegetație, etc.)

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc